

Р. Т. Ратушний, А. С. Мармуляк

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

МЕХАНІЗМ ВПРОВАДЖЕННЯ БАЗОВОГО ДОХОДУ ГРОМАДЯНИНА УКРАЇНИ

Вступ. Наукове дослідження присвячене громадянам України. Відомо, що в багатьох державах світу ведеться обговорення можливості введення «Безумовного базового доходу громадянина» (далі – ББДГ), і що саме спонукає уряди цих країн схилитися до прийняття такого рішення. Законопроект «Базовий дохід громадянина України» (далі – БДГУ) за формою нагадує ББДГ і водночас концептуально адаптований до українських реалій. Його прийняття відповідатиме Конституції України (Розділ II Права, свободи та обов'язки людини і громадянина).

Предмет дослідження є модель впровадження базового доходу громадянина України – закону №1 для України.

Мета. Метою статті є описати загальні, основні та прикінцеві положення проекту закону № 1 для України «Про впровадження базового доходу громадянина України» впровадження якого цілому сприятиме *відкриттю нових можливостей для громадян України в збереженні здоров'я, здобуття освіти, самореалізації через інновації та у виборчих правах*, допоможе призупинити відтік трудового й інтелектуального потенціалу з України, забезпечивши кожного частиною із всього національного валового продукту. Об'єктом дослідження є модель впровадження базового доходу громадянина України. Актуальність дослідження зумовлена важливістю постановки проблем громадян України стосовно отримання медичних послуг, здобуття освіти, реалізацію в інноваціях, фінансування виборчого процесу (*фінансування кандидатів на посаду сільського, міського голів, кандидатів у депутати до органів місцевого самоврядування і Верховної Ради України*). Для проведення дослідження були використані матеріали з відкритих джерел, а саме зведена інформація з офіційного сайту Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, сайт DW з посиланням на дані Світового банку та 112ua, Конституція України.

До того ж, саме поява такого закону *відкриє нові можливості для громадян України в збереженні здоров'я, здобутті освіти, самореалізації через інновації та у виборчих правах, де можна не тільки вільно обирати, а й бути обраним до державних органів влади різних рівнів*, допоможе призупинити відтік трудового й інтелектуального потенціалу з України, забезпечивши кожного частиною із всього національного валового продукту.

Методи. Для проведення наукового дослідження та отримання його результату були застосовані такі методи – метод аналізу та синтезу, абсолютних та порівняльних переваг, соціально-психологічний та організаційно-розпорядчий методи, синергетичний підхід.

Результати досліджень. До обговорення пропонованого законопроекту були залучені громадські організації, журналісти, представники місцевого самоврядування. Результатом проведеного дослідження є рецензована наукова розробка – проект закону «Про впровадження базового доходу громадянина України», відомості про реєстрацію авторського права та суміжного права вміщені у бюлетень № 61 та вважаються опублікованими 30 листопада 2020 року Національним органом інтелектуальної власності Державне підприємство «Український інститут інтелектуальної власності».

Висновки. Щороку все більша кількість осіб має тимчасову або часткову зайнятість. Змінюються форми трудових відносин. Поширюються трудові відносини на основі дистанційної зайнятості. Модифікується структура трудових колективів і вони починають втрачати чітку організаційну структуру і зникають як єдине ціле. Суспільство все більше розшаровується за рівнем доходів. Щороку штучний інтелект стає все більшою рушійною силою технічного прогресу в нашій прогресуючій цифровій цивілізації. Вже в 20-х роках XXI століття відбудеться глобальна автоматизація трудових процесів, що спричинить суттєве скорочення чисельності робочих місць. Вченими прогнозується, що до 2035 року 70% нинішніх робочих місць, зокрема – пов'язаних з виконанням рутинної фізичної праці, буде замінено штучним інтелектом. За вищезазначених обставин перед державами постають проблеми зростання природного рівня безробіття через суттєве збільшення рівня структурного безробіття. Це, в свою чергу, спричиняє необхідність надання все більших обсягів допомоги для інтеграції в соціум особам, які втратили перспективу працевлаштування внаслідок зникнення з ринку праці робочих місць та спеціальностей, якими ті володіють. Вищенаведена інформація не означає, що людям раптом стане ніде працювати. Сьогодні кожен день виникають нові професії, а в розвинених країнах вже понад 70% економіки припадає на сферу обслуговування. Проте, перехідний період, поки люди позбудуться основної зайнятості та не знайдуть ще нову роботу, буде не лише болючим, але дуже масовим. Цей процес супроводжуватимуть масові страйки, мітинги, голосування за популістів й інші руйнівні явища суспільно-політичного розвитку. Щороку стаємо свідками

все більшого зубожіння громадян, відтак виникло рішення ініціювати законопроект про Базовий дохід громадянина України як механізм забезпечення головного права людини – права на гідне життя згідно з Конституцією України (Стаття 21. Усі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах).

Ключові слова: базовий дохід громадянина України, зберігач, прожитковий мінімум, механізм впровадження.

*R.T. Ratushnyi, A. S. Marmulyak
Lviv State University of Life Safety*

MECHANISM FOR INTRODUCTION OF THE BASIC INCOME OF A CITIZEN OF UKRAINE

Introduction. The research is dedicated to the citizens of Ukraine. It is known that in many countries of the world there is a discussion about the possibility of introducing the "Unconditional Basic Income of the Citizen" (hereinafter - BBDG), and that is what encourages the governments of these countries to incline to such a decision. The draft law "Basic Income of a Citizen of Ukraine" (hereinafter - BSGU) is similar in form to BBDG and at the same time conceptually adapted to Ukrainian realities. Its adoption will be followed by the Constitution of Ukraine (Chapter II Rights, Freedoms and Duties of Man and Citizen).

The subject of the research is the model of introduction of the basic income of a citizen of Ukraine - the law №1 for Ukraine.

Goal. The article aims to describe the general, basic and final provisions of the draft law № 1 for Ukraine "On the introduction of basic income of Ukrainian citizens" which will contribute to the opening of new opportunities for Ukrainian citizens in health, education, self-realization through innovation and suffrage, will help to stop the outflow of labour and intellectual potential from Ukraine, providing each part of the total gross domestic product. The object of the study is the mechanism of introduction of the basic income of a citizen of Ukraine. Local self-government and the Verkhovna Rada of Ukraine). Open-source materials were used for the study, namely summary information from the official website of the Ministry of Economic Development, Trade and Agriculture of Ukraine, DW website referring to the data the World Bank and 112ua, Constitution of Ukraine.

In addition, the emergence of such a law will open new opportunities for citizens of Ukraine in health, education, self-realization through innovation and suffrage, where you can not only freely choose but also be elected to public authorities at various levels, will help to suspend the outflow of labour and intellectual potential from Ukraine, providing each part of the total gross national product.

Methods. The following methods were used to conduct research and obtain its results - the method of analysis and synthesis, absolute and comparative advantages, socio-psychological and organizational-administrative methods, synergistic approach.

Research results. Public organizations, journalists, and representatives of local self-government were involved in the discussion of the proposed bill. The result of the study is a peer-reviewed scientific development - the draft law "On the introduction of basic income of citizens of Ukraine", information on copyright and related rights is included in the bulletin № 61 and are considered published November 30, 2020, National Intellectual Property State Enterprise.

Conclusions. Every year more and more people have temporary or part-time employment. Forms of labour relations are changing. Labour relations based on remote employment are spreading. The structure of labour collectives is modified and they begin to lose a clear organizational structure and disappear as a whole. Society is increasingly stratified by income. Every year artificial intelligence becomes a growing driver of technological progress in our progressive digital civilization. Already in the 1920s, global automation of labour processes will take place, which will lead to a significant reduction in the number of jobs. Scientists predict that by 2035, 70% of current jobs, including those related to routine manual labour, will be replaced by artificial intelligence. Under the above circumstances, states face problems of increasing the natural rate of unemployment due to a significant increase in the level of structural unemployment. That makes it necessary to provide more and more assistance for integration into society to people who have lost the prospect of employment due to the disappearance from the labour market of jobs and specialities that they own. The above information does not mean that people will suddenly have nowhere to work. Today, new professions are emerging every day, and in developed countries, more than 70% of the economy is in the service sector. However, the transition period, until people lose their main jobs and find new jobs, will be not only painful but very massive. This process will be accompanied by mass strikes, rallies, voting for populists and other destructive phenomena of socio-political development. Every year we witness the growing impoverishment of citizens, so the decision was made to initiate a bill on the Basic Income of Citizens of Ukraine as a mechanism to ensure the main human right - the right to a dignified life under the Constitution of Ukraine (Article 21. All people are free and equal in dignity and rights).

Keywords: basic income of a citizen of Ukraine, custodian, subsistence level, model of implementation.

Постановка проблеми. Враховуючи те, що щороку ми стаємо свідками все більшого фінансового зубожіння громадян України, постає питання ініціювати такі проекти, які б сприяли забезпеченню

головного права людини – права на гідне життя згідно з Конституцією України (Стаття 21. Усі люди є вільні та і рівні у своїй гідності та правах.) Тому, як

приклад, ініційований законопроект про базовий дохід громадянина України.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Цікавим є досвід країн світу, наприклад уряд Фінляндії тестовий проект з виплат місцевим жителям розпочав у 2016 році. Фінам щомісячно виплачували допомогу від 550 до 800 євро. З 1 січня 2017 року близько двох тисяч безробітних забезпечили гарантованим мінімальним доходом з державної казни. На відміну від допомоги по безробіттю, якщо людина влаштується на роботу, вона не втрає свій базовий мінімум. Уряд Фінляндії завершив цей експеримент у 2018 році й планів продовжувати його далі поки немає. Наприкінці лютого 2018-го Організація економічного співробітництва і розвитку опублікувала дослідження, де вказувалося, що модель базового доходу в країні спровокує зростання бідності та збільшення прибуткового податку. Німеччина також має досвід виплати базового доходу своїм громадянам, хоча виплати здійснювалися з кишені місцевого підприємця. Міхаель Бохмейер у 2014 році запровадив експериментальну програму “Мій базовий дохід”, в межах якої кільком десяткам випадково обраних людей впродовж року щомісячно виплачували 1000 євро. Як стверджує організатор, мета експерименту – переконати політиків у тому, що витрати держави окупляться оздоровленням суспільства, адже, на його переконання, одержувачі виплат відчують себе більш вільними та захищеними. Загалом соціологічне дослідження, яке провели серед населення Європи, показало, що 64% опитаних респондентів підтримують ідею подібних безумовних виплат. У 1970-1980 роках в США також було проведено чотири експерименти тривалістю від трьох до п’яти років. В експериментах брали участь малозабезпечені громадяни різного етнічного походження. Кількість людей, що кинули роботу, в середньому сягала 17% у жінок і 7% у чоловіків, також зросла кількість розлучень. Більшість з учасників переставала працювати насамперед для навчання. У 2016 році ІТ-інкубатор Y Combinator оголосив про початок експериментальної програми з надання безумовного доходу. Учасниками проекту стали люди з м.Окленда. Вже наступного року Організація економічної безпеки розпочала проект, на який було витрачено 10 мільйонів доларів. Громадянам США виплачували ББД у розмірі 1000-2000 доларів. Згідно з офіційним опитуванням, 46% американців готові підтримати базовий дохід. В 70-х роках ХХ століття уряд Канади виділяв гроші на організацію проекту Міпсоме в містечку Дофін, де мешкають щонайменше 8 тисяч жителів. Протягом п’яти років без будь-яких зобов’язань їх забезпечували базовим доходом. Бі-

льшість тих, хто отримував гроші, не знизили рівень своєї зайнятості, лише серед молоді кількість бажаючих працювати зменшилась на 40-50%, однак при цьому вони збільшили час на освіту. Експеримент показав, що значно збільшилась кількість волонтерів у церквах та зросла громадська активність. Щонайменше на 10% знизилися витрати на охорону здоров’я учасників. У 2017 році трирічний пілотний проект безумовного доходу розпочали в трьох населених пунктах провінції Онтаріо, де задіяли 4 тисячі малозабезпечених канадців, сума виплачуваної допомоги 1155-1238 євро кожного місяця. В індійському штаті Мадх’я-Прадеш у 2010 році також провели експеримент з базовим доходом. У 2017 році економічний радник уряду Арвінд Субраманьян запропонував розглянути його введення на загальнодержавному рівні. У щорічному економічному огляді передбачуваний розмір базового доходу сягає 7620 рупій (94 євро) на рік. Ця сума прирівнюється до мінімальної місячної зарплати жителя міста, хоча її недостатньо для комфортного життя, однак ці кошти дають змогу скоротити рівень бідності з нинішніх 22% до менш ніж 0,5%. Некомерційна організація “GiveDirectly” у 2016 році анонсувала експеримент у Кенії – 6 тисяч жителів отримуватимуть щомісячні виплати у розмірі 20-30 доларів, тривалість проекту 10-15 років. Згодом організатори повідомили, що проект зіштовхнувся з неочікуваною проблемою – багато місцевих жителів не повірили, що хтось збирається просто так видавати їм кошти, з огляду на недовіру в одному з районів від виплат відмовилися 45% потенційних одержувачів, а саме, через чутки, що ці гроші пов’язані з поклонінням дияволу. Хоча щонайменше 81% одержувачів почали робити заощадження і вклади у бізнес.

Методи досліджень. Щоб підібрати методи наукового дослідження враховувалися такі фактори: наукова новизна, великий обсяг матеріалів для опрацювання, зокрема, статистичні дані, а також сучасний рух науки, що характеризується взаємопроникненням наук одна в одну.

Виклад основного матеріалу. Базовий дохід громадянина України (БДГУ) – це виплачена державою та суб’єктами господарювання певна сума грошей кожному громадянину України незалежно від віку та рівня його доходів.

Зберігач – будь-який державний банк, який провадить свою діяльність відповідно до законодавства про банки і банківську діяльність.

Прожитковий мінімум – вартісна величина набору продуктів харчування, необхідного для забезпечення нормального функціонування організму людини, збереження її здоров’я, а також мінімаль-

ного набору непродовольчих товарів та мінімального набору послуг, необхідних для задоволення її основних соціальних і культурних потреб.

Право на базовий дохід мають лише громадяни України, які проживають в Україні. Набувають право на базовий дохід особи, які отримали українське громадянство і проживали на території України останні 5 років. Втрачають таке право особи з подвійним громадянством та громадяни України, які більше року проживають за її межами.

Прийняття Закону про «Базовий дохід громадянина України» відповідатиме Конституції України (розділ II Права, свободи та обов'язки людини і громадянина).
Цей законопроект передбачає виділення коштів цільового призначення кожному громадянину України незалежно від віку на:
а) збереження здоров'я (Стаття 49. Конституції України);
б) здобуття освіти (Стаття 53. Конституції України);
в) самореалізацію через інновації (Стаття 54. Конституції України);
г) виборчий процес (Стаття 38. Конституції України). Громадяни України отримують можливість фінансувати вибори – як до органів місцевого самоврядування, так і до Верховної Ради України

Рисунок 1– Відповідність чинному законодавству

Формування базового доходу має базуватись на праві всіх українців на землю та надра (Стаття 13 Конституції України), а також від результатів комерційної діяльності великого бізнесу, валютних операцій та інше.

На спеціальні рахунки всіх українців через єдиний консолідований транзитний рахунок перераховуються кошти від операцій, які пов'язані із землею та її надрами, а також від комерційної діяльності великого бізнесу, валютних операцій та іншого, а саме:

- 45% – від прогресивного оподаткування великого бізнесу;
- 45% – від оподаткування коштів, що переводяться в офшори;
- 45% – від емісії НБУ;
- 10% – від біржових операцій із цінними паперами;
- 5% – від митниці;
- 5% – від акцизів та підакцизної групи товарів;
- 10-(15) % – від продажу лісу (після зняття мораторію);
- 5% – від продажу чи оренди будь-якої землі, яка є в державній власності;
- 5% – від рентних платежів за видобуток залізної руди, нафти, газу та інших корисних копалин;
- 5% – від експорту залізної руди, нафти і газу та інших корисних копалин;
- 2% – від експорту сільськогосподарських біржових товарів з малою доданою вартістю (зерно, рапс, тощо).

Рисунок 2– Схема формування надходжень для прийняття БДГУ

Додатковими джерелами формування коштів БДГУ можуть бути також: дивіденди державних підприємств України, скерованих до БДГУ; кошти державного бюджету, що спрямовуються до БДГУ у випадках, встановлених законом; процентні доходи від розміщення на рахунках уповноважених банків тимчасово вільних коштів БДГУ; благодійні внески підприємств, установ, організацій та громадян; кошти від усіх операцій та джерел, з яких формується БДГУ, спочатку акумулюються на єдиному консолідованому транзитному рахунку в Ощадному банку України і в останній робочий день тижня пропорційно розподіляються на спеціальні рахунки громадян України для формування із них БДГУ; інші надходження відповідно до законодавства України. Кошти на вказаних рахунках комерційних банків гарантуються Фондом гарантування вкладів фізичних осіб незалежно від їх розміру; інші надходження відповідно до законодавства України. Кошти базового доходу громадянина України використовуються виключно за цільовим призначенням і рівномірно розподіляються для отримувача виключно на:

Рисунок 3 – Схема розподілу цільових коштів БДГУ

- отримання медичних послуг;
- здобуття освіти;
- реалізацію в інноваціях;

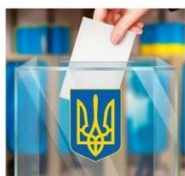

– фінансування виборчого процесу (*фінансування кандидатів на посаду сільського, міського голів, кандидатів у депутати до органів місцевого самоврядування і Верховної Ради України*).

Рисунок 4 – Схема уникнення ризиків за умов прийняття БДГУ

Отримані кошти неповнолітніх дітей можуть бути використані ними після набуття повноліття або ж родичами на медицину й освіту. У випадку втрати (смерті) дитини кошти, залишені нею, використовуються батьками згідно з регламентом витрат фонду в рівних частках або ж *згідно з судовим рішенням*. Люди, які досягли пенсійного віку, зможуть використати кошти, призначені для здобуття освіти та реалізації інновацій, для отримання медичних послуг. Розмір місячного індивідуального базового доходу громадянина України не може бути нижчим від прожиткового мінімуму. Суб'єкт господарювання несе відповідальність за порушення порядку оплати коштів на рахунки БДГУ. Право застосовувати фінансові санкції та накладати адміністративні штрафи має ДПС України. Спори, що виникають із правовідносин за цим Законом, вирішуються в судовому порядку. До приведення законодавства України у відповідність із цим Законом закони та інші нормативно-правові акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

Прийняття Закону про БДГУ відповідатиме Конституції України (Розділ II Права, свободи та обов'язки людини і громадянина) і відкриє нові можливості громадян України у виборчому процесі (Стаття 38. Громадяни мають право брати участь в управлінні державними справами, у всеукраїнському та місцевих референдумах, *вільно обирати і бути обраними* до органів державної влади та органів місцевого самоврядування).

Громадяни України отримають можливість фінансувати вибори – як до органів місцевого самоврядування, так і до Верховної Ради України. Відтак, запровадження БДГУ:

- знизить фінансову монополію олігархів у виборчому процесі;
- сприятиме фінансуванню тих партій або кандидатів, які не можуть конкурувати з олігархічними партіями чи кандидатами (політичними проєктами);
- сприятиме розвитку громадянського суспільства;
- сприятиме посиленню відповідальності народних обранців перед роботодавцями-виборцями;
- створить реальні шанси громадянам України *бути обраними* до органів державної влади, а не тільки *вільно обирати*, як це є станом на сьогодні (Стаття 38 Конституції України).

Рисунок 5 – Можливі результати за умови запровадження БДГУ

Рисунок 6 – Схема можливого перепризначення коштів для пенсіонерів

Перераховані джерела наповнення БДГУ відповідають:

1. Оподаткуванню великого бізнесу в більшості європейських країн. У 22-ох країнах Європи введено прогресивну шкалу оподаткування з максимальною ставкою у відсотках в межах 25–55%, в залежності від економіки країни. Наприклад, в Швеції максимальна ставка становить 25%, Італії – 43%, Австрії – 55%;

2. Борьбі цивілізованих країн з офшорами. За приблизними даними з України в офшори з 2015 по вересень 2018 року переведено 42 млрд. дол. США (щорічно 11 млрд. доларів США). (Бізнес Цензор). Для порівняння, 14 млрд. доларів США переказали в Україну 5 млн. наших заробітчан упродовж 2018 року, що становило 11,4 % ВВП країни (подає DW від 09.04.2019 року з посиланням на дані Світового банку, оприлюднені ним 8 квітня 2019 року);

3. Прискіпливій увазі цивілізованих країн до діяльності своїх митниць.

У 2018 році німці підрахували, що через корупцію на митниці наш бюджет втрачає до 5 мільярдів доларів на рік (112 ua.) Від корупції на українській митниці держава втрачає до 4,8 мільярда доларів США на рік. Такими є підрахунки німецької щоденної газети *Süddeutsche Zeitung* на основі проведеного в Києві та Одесі журналістського розслідування. Втрати від корупції на українській митниці «становлять набагато більше десятиї частини надходжень до державного бюджету та удвічі перевищують суму кредитів, які Україна має намір взяти в МВФ, ЄС та Світового Банку в 2018 році», доходить висновку *Süddeutsche Zeitung* (DW).

Перераховані джерела наповнення БДГУ складаються також із частини коштів:

– від емісії НБУ, біржових операцій з цінними паперами, від акцизів та підакцизної групи товарів, експорту корисних копалин, сільськогосподарської продукції

тощо. Вищезазначені джерела наповнення БДГУ, звичайно, можуть бути розширені або доповнені. **Саме** «Базовий дохід громадянина України», який я презентуватиму, вважаю законопроектом № 1 для України. Закон про «Базовий дохід громадянина України»:

- не потребує і не передбачає виділення коштів із ресурсів, які наповнюють бюджет України;
- стимулює розвиток соціальної сфери;
- формує громадянське суспільство.
- Закон про «Базовий дохід громадянина України» зорієнтований на: християнські, європейські цінності, добробут українського народу. Для прийняття Закону про «Базовий дохід громадянина України» потрібна лише політична воля.

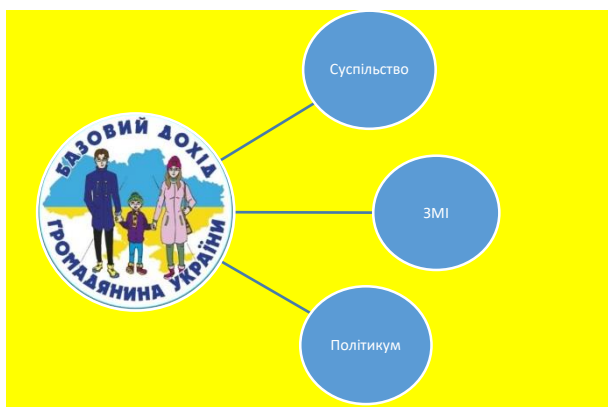

Рисунок 7 – Графіка взаємодії сприятливих факторів для можливості прийняття БДГУ

Прийняття Закону про «Базовий дохід громадянина України»

для цього потрібно:

Рисунок 8 – Графічне зображення чинників для можливого запровадження БДГУ

Перспективою подальших досліджень тематики базового доходу громадянина України вба-

чається подальший щорічний процес пошуку, вивчення, аналізу та опису стану перспективних джерел надходжень для формування коштів БДГУ.

Висновки. На даний час багато світових науковців вивчають матеріали дослідження, щоб зрозуміти, наскільки фактор існування безумовного доходу мотивує людей до роботи та намагаються зрозуміти, які ще заходи необхідні, аби вдосконалити ефективність подібної програми. Провідні українські науковці в свою чергу вбачають впровадження законопроекту «Базовий дохід громадянина України» першорядним до запровадження.

Базовий дохід громадянина України (БДГУ) – це виплачена державою та суб'єктами господарювання певна сума грошей кожному громадянину України незалежно від віку та рівня його доходів.

Право на базовий дохід громадянина України будуть мати за умов його запровадження лише громадяни України, які проживають в Україні. Набувати право на базовий дохід можуть особи, які отримали українське громадянство за умов проживання на території України останні 5 років. Втрачати таке право можуть особи з подвійним громадянством та громадяни України за умов проживання за межами України. Кошти базового доходу громадянина України використовуються виключно за цільовим призначенням і рівномірно розподіляються для отримувача виключно на: отримання медичних послуг, здобуття освіти, реалізацію в інноваціях; фінансування виборчого процесу (*фінансування кандидатів на посаду сільського, міського голів, кандидатів у депутати до органів місцевого самоврядування і Верховної Ради України*).

До приведення законодавства України у відповідність із цим Законом закони та інші нормативно-правові акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

Список літератури:

1. Личок Б.І., Мармуляк А.С. Гносеологія та сучасний стан щодо запровадження безумовного базового доходу громадянина. м.Львів, 2020.12 с.
2. Личок Б.І., Мармуляк А.С. Передумови впровадження безумовного базового доходу. Сучасний рух науки: тези доп. ІХ міжнародної науково-практичної інтерне-конференції, 2-3 грудня 2019 р. м. Дніпро, 2019. Т.1. С. 652-657.
3. Статистичний щорічник України за 2019. Державна служба статистики України 2020 р. За ред. І.Є.Вернера. м.Київ. 2020. 465 с.
4. У Фінляндії підвели перші підсумки експерименту з гарантованим доходом.– URL: <https://dt.ua /WORLD/ u-finlyandiyi-pidveli-pershi-pidsumki-eksperimentu-z-garantovanim-dohodom>.

5. Статистична інформація. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
6. Public good or private wealth? URL: <https://oxfamilibrary.openrepository.com/bitstream/handle/10546/620599/bp-public-good-or-private-wealth-210119-en.pdf>
7. Конституція України. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/constitution>.
8. Бюлетень № 61 Національний орган інтелектуальної власності Державне підприємство «Український інститут інтелектуальної власності». м. Київ. 2020. 478 с.
9. *Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України*. URL: <https://www.me.gov.ua/>
10. DW з посиланням на дані Світового банку. URL: <https://www.dw.com/>
11. 112ua. URL: <https://ua.112ua>
12. Свидрук І. New trends in the economic systems management in the context of modern global challenges: collective monograph / scientific edited by M. Bezpartochnyi // VUZF University of Finance, Business and Entrepreneurship. – Sofia: VUZF Publishing House “St. Grigorii Bogoslov”, 2020. – Vol. 2. – 317 p.
3. Statistical Yearbook of Ukraine for 2019. State Statistics Service of Ukraine 2020. For the order. I. Y. Werner. Kyiv. 2020. 465 p.
4. In Finland, summed up the first results of the experiment with a guaranteed income.– URL: [https://dt.ua / WORLD /in Finland, summed up the first results of the experiment with a guaranteed income](https://dt.ua/WORLD/in Finland, summed up the first results of the experiment with a guaranteed income).
5. Statistical information. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
6. Public year or private vealth? URL: <https://ohfamilibrari.openrepositori.chom/bitstream / trade / 10546/620599 / bp-public-hour-or-private-vealth-210119-en.pdf>
7. The Constitution of Ukraine. URL: [https://www.president.gov.ua/ documents /constitution](https://www.president.gov.ua/documents/constitution).
8. Bulletin № 61 National Intellectual Property Authority State Enterprise "Ukrainian Institute of Intellectual Property". Kyiv. 2020. 475 p.
9. Ministry of Economic Development, Trade and Agriculture of Ukraine. URL: <https://www.me.gov.ua/>.
10. DW with reference to World Bank data. URL: <https://www.dw.com/>
11. 112ua. URL: <https://ua.112ua.tv/>
12. Svydruk I. New trends in the economic systems management in the context of modern global challenges: collective monograph / scientific edited by M. Bezpartochnyi // VUZF University of Finance, Business and Entrepreneurship. – Sofia: VUZF Publishing House “St. Grigorii Bogoslov”, 2020. – Vol. 2. – 317 p.

References:

1. Ilychok B.I., Marmulyak A.S. Epistemology and the current state of the introduction of unconditional basic income of the citizen. Lviv, 2020. P.8-12.
2. Ilychok B.I., Marmulyak A.S. The modern movement of science: theses add. IX International Scientific and Practical Internet Conference, December 2-3, 2019. Dnipro, 2019. Vol.1. P. 652-657.

* Оглядова стаття

Стаття надійшла до редакції **02.12.2021**.